

## EKSAMENSOPPGAVE

### JUS5820 - Patent- og varemerkerett - Vår 2017

Dato: Onsdag 26. april

Tid: kl 1000-1400

---

1.

Rederiet SeaTrans AS drev med skipsfrakt av sement. Sement i pulverform fraktes i lasterom under dekk på egne skip konstruert for sementfrakt. I skipene til SeaTrans AS ble sementpulveret losset ved hjelp av et elektrisk pumpesystem som pumpet pulveret i rør opp fra lasterommene til et rørsystem over dekk. Dette rørsystemet ble så koblet til rør for lossing av sement på kaia. Det er kun havner med spesialanlegg for sementlossing som kan ta imot sement.

Lossingen av sementpulveret var en kostbar prosess fordi det gikk med så mye energi til å operere pumpesystemene. SeaTrans AS ønsket derfor å forenkle prosessen. En av mekanikerne, Arnt Olsen, utarbeidet skisser til en løsning der gulvet i lasterommet ble gjort skrånende fra sidene ned mot midten. I gulvet kunne det anlegges dyser som sendte luft inn i sementpulveret. Når luft ble pumpet inn i sementpulveret, ville pulveret oppføre seg som væske og «renne» ned mot det laveste punktet i lasterommet. En trykkpumpe kunne så plasseres under bunnen av lasterommet, settes under trykk og «spyle» pulveret opp i rørene og i land. Løsningen ville skille seg fra andre lossemekanismer ved at (1) gulvet skrånet, (2) det ble pumpet luft inn i sementpulveret fra gulvet, og (3) pumpen ble plassert under gulvet slik at tyngdekraften ville virke sammen med trykket i pumpen for å pumpe pulveret opp og ut. Dette ville spare minst 30% energi i forhold til andre løsninger dersom det fungerte.

Olsen tok den 20. mars 2013 kontakt med firmaet Transportmekanikk AS for å få bygget løsningen. Transportmekanikk AS leverte to tilbud den 10. mai 2013, ett for en testtank og ett for ombygging av ett av rederiets skip. Testanlegget besto av en mindre testtank som kunne settes på dekk av et skip og kobles til sementlosseanlegg på land, slik at en kunne teste i mindre skala effekten av skrånende golv, luftinnsprøyting i sementpulveret, og pumpe under gulvet i tanken. Tilbudet om testanlegg ble akseptert og Transportmekanikk AS bygget testtanken på dekket av et av rederiets skip.



Tanken ble testet i løpet av én dag (15. august 2013) på et stort kaianlegg i Singapore. Til stede på skipet under testen var Olsen, to ingeniører fra Transportmekanikk AS og skipperen og maskinisten på skipet. Operatører fra havna opererte losseanlegget på havna. Løsningen virket bedre enn forventet.

1. oktober 2013, sendte Olsen og SeaTrans AS inn søknad om patent.

Patentstyret meddelte patent 8. juli 2015. I august 2015 ble det fremsatt innsigelse fra et konkurrerende rederi, Hansen Gruppen AS. Hansen Gruppen AS mente at patent ikke skulle vært meddelt fordi oppfinnelsen ikke var «ny», jf. patentloven § 2. Hansen Gruppen AS mente at oppfinnelsen var blitt allment tilgjengelig i og med at Transportmekanikk AS hadde fått vite om den for å gi tilbud om bygging av løsningen fra 20. mars 2013. Uansett hadde oppfinnelsen blitt allment tilgjengelig som følge av at den var utøvet under testen den 15. august 2013. Hansen Gruppen AS viste til at det ikke var gjort noe for å holde oppfinnelsen hemmelig under testen.

SeaTrans AS krevde patentet opprettholdt. De mente at det at en leverandør leverer et tilbud på bygging av en løsning ikke er tilstrekkelig til at oppfinnelsen blir allment tilgjengelig. Transportteknikk AS var dessuten klar over at nye løsninger for lossing av sement ville være konkurransesensitiv informasjon, og måtte derfor være underlagt en underforstått taushetsplikt. SeaTrans AS mente videre at testen 15. august 2013 ikke kunne være nyhetsskadelig. Det var helt nødvendig å teste løsningen for å vite at den ville virke energibesparende ved så store dimensjoner som på et lasteskip. Testen var uansett utført under slike omstendigheter at oppfinnelsen ikke var blitt allment tilgjengelig. De fleste tilstedeværende sto i et ansettelses- eller oppdragsforhold til SeaTrans AS. Verken havneoperatørene eller eventuelle forbi passerende ville kunne se oppfinnelsen direkte fordi de tre nye elementene befant seg inni testtanken. Det var heller ingen andre skip ved kaia den dagen.

Dersom nyhetskravet ble funnet oppfylt, var Hansen Group AS enig i at patent måtte meddeles.

Drøft og avgjør de rettslige spørsmål saken reiser. Beregnet tidsbruk ca. 3 timer.



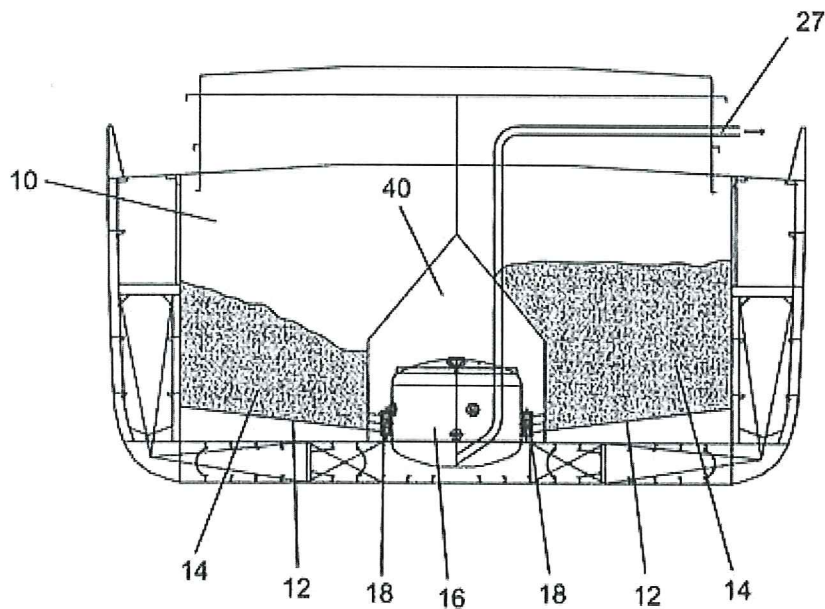
2.

Hvem mener vi når vi viser til «fagpersonen» i patentretten? I hvilke rettslige sammenhenger og hvordan bruker vi konstruksjonen «fagpersonen»?

Begge spørsmålene skal besvares.

\*\*\*\*\*

Illustrasjon til oppgave 1: Skissen viser tverrsnitt av den patentsøkte løsningen inne i et skip



10 – lasterom, 14 – sementpulver, 12 – skrånende bunn med luftdyser, 40 – pumperom, 16 – pumpe, 16 – ventil til pumpe, 27 – losserør.

Av Inger B. Ørstavik

